

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2023 m. rugsėjo 6 d. Nr. 21RE-615 (AG-524/02-2023)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Eglės Bilevičiūtės (Komisijos posėdžio pirmininkė), Vilmos Drigotienės (pranešėja) ir Vytauto Kurpuveso,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo Asociacijos „Kraštovaizdis“ skundą dėl Širvintų rajono savivaldybės administracijos rašto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas Asociacija „Kraštovaizdis“ (toliau – pareiškėjas, Asociacija) pateikė Komisijai skundą, kuriuo prašo: 1) panaikinti Širvintų rajono savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) 2023 m. birželio 29 d. raštą Nr. 13-2024 „Dėl prašymo“ (toliau – Raštas); 2) įpareigoti Administraciją išnagrinėti iš naujo pareiškėjo 2023 m. gegužės 21 d. prašymą (toliau – ir Prašymas) ir pateikti šiame Prašyme nurodytą informaciją, duomenis ir dokumentus. Paaiškino, kad pareiškėjas atstovauja suinteresuotą visuomenę aplinkos klausimais bei priimant su aplinka susijusius sprendimus. Pareiškėjo atstovaujama suinteresuota visuomenė (Širvintų rajono savivaldybėje gyvenantys ir (ar) nekilnojamojo turto joje turintys asmenys) gavo informacijos apie UAB „Žalia žemė“ planuojamą statyti iki 117 vėjo elektrinių parką Alionių sen.; Širvintų sen. ir Zibalų sen., Širvintų r. sav., Vilniaus apskrities teritorijoje, kurių vienos vėjo elektrinės (toliau – VE) galia – iki 8 megavatų, aukštis iki 280 m (toliau – VE parkas). Suinteresuotai visuomenei kelia susirūpinimą numatomo statyti VE parko apimtis ir dydis, ar numatomi jo sprendiniai nekelia pavojaus visuomenės sveikatai, aplinkai ir gamtai. VE parką numatoma statyti Asociacijos atstovaujamų asmenų gyvenamoje teritorijoje, todėl numatomas VE parkas turi tiesioginę įtaką šių asmenų teisėms ir teisėtiems interesams, jų gyvenimo ir aplinkos kokybei.

Asociacija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymu (toliau – Įstatymas), kreipėsi su Prašymu į Administraciją ir prašė suteikti nurodytą informaciją (duomenis) ir dokumentų kopijas. Administracija atsakė į Prašymą 2023 m. birželio 29 d. Raštu, kuriame nepateikta jokios Asociacijos prašytos informacijos ir dokumentų, Rašte duodamos abstrakčios nuorodos į kitas institucijas dėl informacijos apie kultūros paveldo objektus ir jų apsaugai ar naudojimui priimtus aktualius sprendimus gavimo, be to, Asociacijos nuomone, Raštas neišsamus, nes iš viešai prieinamos informacijos galima spręsti, kad Administracijai yra žinoma apie VE parko statybą, yra priimtų ir pačios Administracijos, ir Širvintų rajono savivaldybės tarybos sprendimų vėjo elektrinių parkų statybos (plėtros) klausimais, tačiau nei atitinkami dokumentai, nei informacija suteikti nebuvo.

Pareiškėjas skunde pasisakydamas dėl Rašto neteisėtumo, nepagrįstumo ir neišsamumo, remiasi Įstatymo 6 straipsnio 1 dalimi numatančia, kad institucija ir valstybės valdomas subjektas, teikdami duomenis, įskaitant pakartotiniam naudojimui skirtus duomenis, vadovaujasi duomenų išsamumo, tikslumo, teisėtumo, objektyvumo, pagalbos, duomenų prieinamumo, abipusio naudojimo, nediskriminavimo principais. Įstatymo 13 straipsnio 1 dalis numato, kad prašymai dėl duomenų teikimo ir jų pakartotinio naudojimo teikiami ir nagrinėjami Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) nustatyta tvarka.

Mano, kad Raštas nurodytų Įstatymo principų neatitinka, nes yra neišsamus, juo nepateikti iš esmės jokia Prašyme prašyta informacija, duomenys, dokumentai, neatsakyta į keliamus klausimus.

Nurodo, kad 2023 m. kovo 27 d. straipsnyje internetiniame naujienų portale „Krašto žinios“ adresu www.krastozinios.lt (pateikiama nuoroda) pavišinta informacija apie Administracijos 2023 m. kovo mėnesio raštą „Dėl vėjo elektrinių vystymo galimumo patvirtinimo“, pavišinta ir šio rašto dalis, kuriame kalbama apie vėjo elektrinių vystymo galimumą, nurodomi konkretūs žemės sklypai.

Pareiškėjo manymu, iš Rašto turinio galima spęsti, kad Administracija siekia apskritai neteikti jokios informacijos ir dokumentų Asociacijai, nors Širvintų rajono savivaldybei ir Administracijai yra numatytos ir įstatymais pavestos funkcijos teritorijų planavimo, planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo srityse pagal Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą (toliau – PŪVPAVĮ) įgyvendinant tokio pobūdžio projektus kaip VE parkas. Tai patvirtina ir pranešimas apie UAB „Žalia žemė“ planuojamo iki 117 vėjo jėgainių parko Alionių sen., Širvintų sen. ir Zibalų sen., Širvintų r. sav., Vilniaus apskrities teritorijoje statybos ir veiklos poveikio aplinkai vertinimo pradžia, kuris Aplinkos apsaugos agentūros interneto svetainėje buvo paskelbtas 2023 m. kovo 7 d. ir pagal kurį vienas iš poveikio aplinkai vertinimo subjektų – Administracija.

Be to, ir vietinėje spaudoje buvo straipsnių, iš kurių matyti, kad Širvintų rajono savivaldybės merei tikrai žinoma apie numatomas VE parko statybas, ji dalyvavo VE parko pristatyme, planuojamos VE parko statybų perspektyvos aprašomos išskirtinai teigiamai (pateikiama internetinė nuoroda).

Širvintų rajono savivaldybės „Facebook“ paskyroje 2023 m. balandžio 20 d. pavišintas toks įrašas: „Darbinio pasitarimo su teisininkais metu (duomenys neskelbtini) Ž. P. pabrėžė, kad visada buvo ir bus gyventojų pusėje, todėl nepritaria jėgainių parkui Širvintų rajone. Tokio dydžio ir tokios apimties, kurią pristato UAB „Žalia žemė“! (duomenys neskelbtini) informavo seniūnus, kad, atsižvelgiant į Širvintų r. gyventojų nuomonę, praėjusią savaitę sudaryta darbo grupė, kurios tikslas – įvertinti projekto įgyvendinimo ir tikslingumo poreikį bei neigiamus padarinius gyventojams. Visiems daug klausimų, kuriuos aiškinsis darbo grupė ir apie viską bus informuoti gyventojai.“

Pareiškėjo nuomone, akivaizdu, jog Administracija turi informaciją ir duomenis apie VE parko statybas, nes tokio projekto įgyvendinimas negalėjo būti pradėtas be savivaldos institucijų žinios bei atitinkamų sprendimų, tačiau jokia informacija Asociacijai neteikiama. Suinteresuotai visuomenei užkertamas kelias ir paneigiama jos teisė dalyvauti svarstant ir priimant sprendimus aplinkos klausimais, nustatyta 1998 m. birželio 25 d. Konvencijoje dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (Orhuso konvencija).

Remiasi VAĮ 11 straipsnio 4 dalimi dėl viešojo administravimo subjekto veiksmų pagal kompetenciją negalint spęsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – Vietos savivaldos įstatymas) 6 straipsnio 26 dalimi, kad viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų yra kraštovaizdžio, nekilnojamųjų kultūros vertybių ir savivaldybės įsteigtų saugomų teritorijų tvarkymas ir apsauga ir kt.

Pažymi, kad nors Asociacija Prašyme prašė pateikti informaciją apie tai kokia apsauga taikoma konkrečioms prašyme nurodytiems kultūros paveldo objektams, jei šių kultūros paveldo objektų apsaugai keliami reikalavimai per pastaruosius 10 metų pakito – kokių sprendimų ar priimtų teisės aktų pagrindu, ar minėti kultūros paveldo objektai yra pripažinti ypatingai svarbiomis kraštovaizdžio vietomis, į šiuos klausimus nebuvo atsakyta. Asociacijai Raštu nebuvo suteikta jokios informacijos šiuo klausimu, o formaliai ir pažeidžiant nurodytas Vietos savivaldos įstatymo ir VAĮ nuostatas buvo duota nuoroda į kultūros paveldo elektroninių paslaugų informacinę sistemą ir kreiptis į Kultūros paveldo departamentą prie Kultūros ministerijos, nors pagal teisės aktus būtent Širvintų rajono savivaldybei priskirta savarankiška funkcija – kraštovaizdžio, nekilnojamųjų kultūros vertybių ir savivaldybės įsteigtų saugomų teritorijų tvarkymas ir apsauga. Administracija privalėjo išsamiai atsakyti į Asociacijos Prašyme keliamus klausimus, o tuo atveju, jei pagal kompetenciją negali spęsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, turėjo ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiųsti jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai pranešti Asociacijai.

Vadovaujasi VAĮ 10 straipsnio 4 dalimi dėl viešojo administravimo subjekto administracinio sprendimo dėl asmens prašymo ar skundo priėmimo termino ir tokio terminio pratęsimu. Pažymi, kad Asociacijos Prašymas Administracijoje buvo gautas 2023 m. gegužės 22 d., tai patvirtina antspaudas ant prašymo. Atsakymo į prašymą pateikimo terminas suėjo 2023 m. birželio 19 d., tačiau Raštas pasirašytas ir išsiųstas Asociacijai tik 2023 m. birželio 29 d., tik po Asociacijos pakartotinio kreipimosi

neatsakius į Prašymą. Administracija pažeidė ir įstatyme nustatytą Asociacijos prašymo išnagrinėjimo terminą (b. l. 1–3).

Administracija su skundu nesutinka, prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Mano, kad nagrinėjamu atveju Administracijos pateiktas atsakymas (Raštas) yra laikytinas informacinio pobūdžio dokumentu, o įrodinėdama tariamą Administracijos neveikimą, Asociacija siekia ne apginti savo pažeistas teises, tačiau prašo įpareigoti Administraciją atlikti veiksmus, kurie iš esmės nesukelia jokių teisinių pasekmių Asociacijai. Dėl to mano, kad Asociacijos skundo dalykas – „Administracijos Raštas naikintinas“ negali būti ginčo objektu.

Cituodama IAGNTĮ 5 straipsnio 1, 2 dalis dėl Komisijos ir jos teritorinių padalinių nagrinėjamu skundų pobūdžio; atsiliepime teigia, kad Komisijai yra suteikta teisė nagrinėti ne bet kokius ginčus, o tik administracinius ginčus pagal asmenų ar viešojo administravimo subjektų skundus (prašymus) dėl viešojo administravimo subjektų priimtų individualių administracinių aktų ar veiksmų (neveikimo) viešojo administravimo srityje teisėtumo ir pagrįstumo, taip pat šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus, *inter alia* (be kita ko), jeigu tie administraciniai ginčai nepriskirti administracinių teismų kompetencijai Administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) nustatyta tvarka, arba jeigu minėtiems ginčams įstatymai nenustato kitokios nagrinėjimo tvarkos. Remiasi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktika, kad ginčo administracinėje byloje dalyku gali būti tik toks viešojo administravimo subjekto priimtas administracinis aktas, kuris asmenims nustato tam tikras teises ar pareigas, sukelia teises pasekmes. Teigia, kad nagrinėjamu atveju Administracijos Raštas yra informacinio pobūdžio ir jame nėra viešojo administravimo subjekto nustatytų ar suteikiamų pareiškėjams teisių ir pareigų (nedaro įtakos pareiškėjų teisiniam statusui). Todėl aptariama Asociacijos skundo dalis nėra nagrinėtina Komisijoje ar teisme.

Pasisakydama dėl įpareigojimo atlikti veiksmus, atsakovas informuoja, kad neturi duomenų ar priskirto atsakingo asmens, kuris būtų atsakingas už vėjo elektrinių parko plėtros procesą. Atsižvelgiant į tai, Administracija neturi informacijos apie minimą vėjo elektrinių parko plėtros lokaciją ir/ar tokia yra išvis numatyta ir ar bus rengiama.

Paaiškina, kad Administracija neturi daugiau informacijos apie tai, kokio masto vėjo jėgainių statybos ir naudojimo projektą siekia įgyvendinti UAB „Žalia žemė“ ir informuota apie tokius minėtos bendrovės planus tiek pat kiek ir visuomenė bei pareiškėjas. Administracija yra susipažinusi su UAB „Sweco Lietuva“ išplatintu pranešimu apie UAB „Žalia žemė“ planuojamo iki 117 vėjo elektrinių parko Alionių sen., Širvintų sen. ir Zibalų sen. Širvintų r. sav. Vilniaus apskr. teritorijoje statybos ir veiklos poveikio aplinkai vertinimo pradžia, tačiau kitos informacijos nėra gavusi. Nors Administracija yra laikoma poveikio aplinkai vertinimo subjektu (vadovaujantis PŪVPAVĮ 2 straipsnio 11 dalimi bei šį įstatymą lydintais teisės aktais), tačiau pagal šio įstatymo 8 straipsnio 6 dalies ir(ar) 11 straipsnio 6 dalies nuostatas ji gali atlikti atitinkamus veiksmus ir priimti sprendimus tuomet, kai jai yra pateikiama poveikio aplinkai vertinimo programa ar ataskaita. Nagrinėjamu atveju tokios programos ar ataskaitos pateikta nebuvo, dėl to Administracija negalėjo pateikti Asociacijai informacijos, kuria nedisponuoja.

Administracija neturi duomenų ir nėra informuota apie tai kuriuose žemės sklypuose UAB „Žalia žemė“ siekia vykdyti vėjo jėgainių parko(-ų) projektavimą, statybą ir(ar) eksploataciją.

Minėta, kad Administracijai nėra pateikta jokių prašymų ar skundų iš UAB „Žalia žemė“ kuriais būtų inicijuotos atitinkamos administracinės procedūros, susijusios su aptariama vėjo jėgainių parkų plėtra. Dėl to nebuvo paskirti atitinkami tarnautojai, kurie kuruotų Asociacijos skunde aptariamus klausimus. Atitinkamai dėl to nėra galimybės nustatyti asmenų, kurie galėtų turėti asmeninį suinteresuotumą aptariamo vėjo jėgainių plėtros projekto vystymu. Vykdam atitinkamas administracines procedūras Administracija užtikrins, kad asmenys, kurių interesai gali būti susiję su aptarimo vėjo jėgainių parkų vystymu, nebūtų priskirti vykdyti tarnybinių pareigų, jeigu tai sukeltų ar galėtų sukelti viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje pažeidimus.

Administracija Rašte nurodė, kad: „Informacija apie kultūros paveldo objektus ir jų apsaugai ar naudojimui priimtus aktualius sprendimus galite pasitikslinti kultūros paveldo elektroninių paslaugų informacinėje sistemoje - <https://kpd.lrv.lt/>. Dėl platesnės informacijos prašome kreiptis į Kultūros paveldo departamentą prie Kultūros ministerijos, Snipiškių g. 3, 09309 Vilnius, Tel. +370 5 2734256, El. p. centras@kpd.lt.“ Tokiu būdu buvo atsakyta į klausimą, kuris Asociacijos keliamas dėl kultūros paveldo objektų apsaugos reikalavimų. Atkreipia dėmesį, kad Kultūros paveldo departamento

administruojamoje Kultūros vertybių registro sistemoje yra nurodyti aktualūs duomenys, susiję su atitinkamiems objektams taikomais apsaugos reikalavimais.

Administracijos tarnautojai nėra turėję susitikimų su UAB „Žalia žemė“ atstovais ir aptarinėję klausimų, kurie susiję su planuojamo VE parko Alionių sen., Širvintų sen. ir Zibalų sen. Širvintų r. sav. Vilniaus apskr. teritorijoje plėtros projektu. Dėl to Administracija negali pateikti informacijos, kuria nedisponuoja (b. l. 24–27).

Skundas tenkintinas iš dalies

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas su Prašymu kreipėsi į Administraciją (Administracijoje registruotas 2023 m. gegužės 22 d.), vadovaudamasis Įstatymu, Administracijos prašė suteikti šią informaciją (duomenis) ir dokumentų kopijas: 1) visų Širvintų rajono savivaldybės tarybos, mero, savivaldybės administracijos direktoriaus, Administracijos priimtų sprendimų, raštų, susijusių su planuojamo VE parko planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimu, projektavimu ir statyba, įskaitant, bet neapsiribojant - sudarytus susitarimus, susirašinėjimą su UAB „Žalia žemė“ ar kitais VE parko vystytojais; 2) duomenis apie tai, kokiuose žemės sklypuose planuojama statyti VE; 3) pateikti informaciją apie tai ar Širvintų rajono savivaldybės meras, mero pavaduotojas, tarybos nariai, politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojai, Administracijos valstybės tarnautojai ar darbuotojai tiesiogiai ar per susijusius asmenis valdo, naudoja ar disponuoja žemės sklypais, kuriuose numatoma statyti VE. Jei taip, prašo nurodyti kokie tai asmenys ir ar jie yra nusišalinę nuo sprendimų, susijusių su VE parko plėtra, svarstymo ir priėmimo. Jei nusišalinę - prašoma pateikti jų nusišalinimą patvirtinančių dokumentų kopijas; 4) pateikti informaciją apie tai, kas Širvintų rajono savivaldybės taryboje ar Administracijoje yra atsakingas už klausimus, susijusius su VE parko projektavimu ir statyba, šio projekto koordinavimu; 5) pateikti informaciją apie tai kokia apsauga taikoma kultūros paveldo objektams – Šešuolėlių Švč. Mergelės Marijos Visų Malonių Tarpininkės bažnyčiai, Juodiškių dvarui, Šešuolėlių I dvarui, Šešuolėlių II dvarui, Gaidelių dvarui, Staškūniškio dvaro sodybai, Levaniškio II dvaro sodybai, Kiemelių kapinynui, Zibalų stogastulpiui. Jei šių kultūros paveldo objektų apsaugai keliami reikalavimai per pastaruosius 10 metų pakito – kokių sprendimų ar priimtų teisės aktų pagrindu. Ar minėti kultūros paveldo objektai yra pripažinti ypatingai svarbiomis kraštovaizdžio vietomis? 6) Kas ir kada per pastaruosius dvejus metus dalyvavo susitikimuose su Širvintų rajono savivaldybės politikais, politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojais, Administracijos valstybės tarnautojais ir darbuotojais saulės elektrinių ir vėjo elektrinių parkų vystymo klausimais, kieno iniciatyva tokie susitikimai buvo organizuoti, kokie sprendimai juose buvo priimti? Ar minėti susitikimai buvo deklaruoti Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo nustatyta tvarka? (b. l. 7, 28–29).

Administracija Rašte, pateiktame Asociacijai, patvirtino, kad iki šio atsakymo parengimo dienos, nėra inicijavusi ir/ar pradėjusi procedūrų siekiant suderinti ar patvirtinti minimos vėjo elektrinių parko plėtros; Administracija nedalyvauja ir neinicijuoja derybų ar kitokio pobūdžio susitikimų su Asociacijos ministru juridiniu asmeniu – UAB „Žalia žemė“, atitinkamai, Administracija neturi duomenų ar priskirto atsakingo asmens, kuris būtų atsakingas už vėjo elektrinių parko plėtros procesą. Atsižvelgiant į tai, Administracija neturi informacijos apie minimą vėjo elektrinių parko plėtros lokaciją ir/ar tokia yra išvis numatyta, ir ar bus rengiama. Taip pat nurodė, kad informaciją apie kultūros paveldo objektus ir jų apsaugai ar naudojimui priimtus aktualius sprendimus galima pasitikslinti kultūros paveldo elektroninių paslaugų informacinėje sistemoje - <https://kpd.lrv.lt/>. Dėl platesnės informacijos prašome kreiptis į Kultūros paveldo departamentą prie Kultūros ministerijos (pateikiami kontaktiniai duomenys). Be kita ko, nurodė, jog visus bendruomenei svarbius sprendimus Administracija priima atsižvelgdama į vietos gyventojų nuomonę bei argumentus; todėl jokie sprendimai, galėsiantys tiesiogiai paveikti Širvintų rajono savivaldybės gyventojų interesus, nebus priimami jų neišviešinus ir nesuderinus su pagrįsta bendruomenės pozicija (b. l. 8, 33–34).

Byloje kilo ginčas tarp šalių dėl Rašto, kuriuo Administracija atsakė Asociacijai į jos pateiktą Prašymą, teisėtumo ir pagrįstumo. Pareiškėjas nesutinka su ginčijamu Raštu teigdamas, jog Administracija Prašymą išnagrinėjo netinkamai, neišsamiai ir nepagrįstai nesuteikė prašytos informacijos, taip pat Administracija pažeidė VAĮ nustatytą Prašymo išnagrinėjimo terminą.

Ginčo teisiniams santykiams taikytinas Įstatymas, kurio tikslas – nustatyti asmenų teisės gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, įmonių, viešųjų įstaigų ar šių subjektų asociacijų, regionų

pĺetros tarybų informaciją apie jų veiklą bei šių institucijų ir kitų juridinių asmenų, nurodytų šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte duomenis, kuriais jie disponuoja ir (ar) kuriuos jie tvarko vykdydami viešojo administravimo įgaliojimus, suteiktus VAĮ nustatyta tvarka, kituose įstatymuose nustatytas funkcijas, įskaitant viešųjų paslaugų teikimo funkcijas, ir kuriuos būtų galima pakartotinai naudoti komerciniams arba nekomerciniams tikslams, įgyvendinimo priemonės ir tvarką (Įstatymo 1 straipsnio 1 dalis). Įstatymas taikomas, be kita ko, ir viešąsias funkcijas atliekančioms valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms (Įstatymo 2 straipsnio 1 punktas).

Pagal Įstatymą duomenys apibrėžiami kaip užfiksuota informacija apie institucijos ar valstybės valdomo subjekto veiklą ar jos dalis, neatsižvelgiant į jos pateikimo būdą, formą (raštu arba elektronine forma ar kaip garso, vaizdo ar garso ir vaizdo įrašas) ir laikmeną, įskaitant registro duomenis, registro informaciją, registru pateiktus duomenis ir (arba) jų kopijas, valstybės informacinės sistemos duomenis (3 straipsnio 3 dalis), o informacija – žinios, kuriomis disponuoja institucija, atlikdama viešąsias funkcijas (3 straipsnio 9 dalis).

Pagal Įstatymo 4 straipsnio 1 dalį institucijos ir valstybės valdomi subjektai privalo teikti pareiškėjams ar jų atstovams duomenis, įskaitant pakartotiniam naudojimui skirtus duomenis, išskyrus šio įstatymo ir kitų įstatymų nustatytus atvejus.

Įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad institucija ir valstybės valdomas subjektas, teikdami duomenis, įskaitant pakartotiniam naudojimui skirtus duomenis, vadovaujasi šiais principais: duomenų išsamumo – pareiškėjui turi būti pateikti visi pagal teisės aktus teiktini jo prašymo turinį atitinkantys duomenys (1 punktas); duomenų tikslumo – pareiškėjui teikiami duomenys turi atitikti institucijos ar valstybės valdomo subjekto disponuojamus duomenis (2 punktas); teisėtumo – institucijos ir valstybės valdomo subjekto veiksmai teikiant duomenis grindžiami šiuo ir kitais įstatymais ar kitais norminiais teisės aktais (3 punktas); objektyvumo – institucijos ir valstybės valdomo subjekto darbuotojai, teikdami duomenis, turi būti nešališki ir objektyvūs (4 punktas); pagalbos – pareiškėjams teikiama pagalba įgyvendinant teisę gauti duomenis (5 punktas); duomenų prieinamumo – sudaromos palankios sąlygos pareiškėjams naudoti duomenis neatsižvelgiant į jų veiklos tikslus ir teisinę formą, o prireikus nustatomos tik būtiniausios teisinės, techninės ir (arba) finansinės duomenų teikimo pareiškėjams sąlygos (6 punktas); abipusio naudojimo – institucija ir valstybės valdomas subjektas pareiškėjui pateiktus duomenis prireikus vėliau naudoja patys (7 punktas); nediskriminavimo – duomenų pakartotinio naudojimo sąlygos turi būti tokios, kad būtų nediskriminuojami pareiškėjai, naudojantys duomenis tam pačiam (komerciniam arba nekomerciniam) tikslui (8 punktas).

Prašymai dėl duomenų teikimo ir jų pakartotinio naudojimo teikiami ir nagrinėjami Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka (Įstatymo 13 straipsnio 1 dalis).

Nagrinėjamu atveju byloje sprendžiant dėl Rašto teisėtumo ir pagrįstumo, atsižvelgiant į Įstatymo 13 straipsnio 1 dalį ir tai, jog Administracija yra viešojo administravimo subjektas, taikytinas VAĮ.

Pagal VAĮ 2 straipsnio 10 punktą prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus.

Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Jeigu prašymas ar skundas gautas po darbo valandų, poilsio ar šventės dieną, jo gavimo diena laikoma po jos einanti darbo diena. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys (VAĮ 10 straipsnio 4 dalis).

Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles (VAĮ 11 straipsnio 1 dalis).

Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui <...> (VAĮ 11 straipsnio 4 dalis).

Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose

taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), reglamentuoja prašymų ir skundų nagrinėjimą ir asmenų aptarnavimą viešojo administravimo subjektuose, taip pat subjektuose, kurie teikia viešąsias paslaugas ir nagrinėja prašymus ir skundus dėl šių viešųjų paslaugų (Taisyklių 1 punktą).

Taisyklių 32 punkte nustatyta, kad prašymai ir skundai, išskyrus prašymus ir skundus, į kuriuos Taisyklių 18 punkte nustatyta tvarka galima atsakyti iš karto arba ne vėliau kaip artimiausią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per VAĮ 10 straipsnio 4 dalyje nurodytus terminus.

Jei priimant ar priėmus asmens prašymą ar skundą, adresuotą vienai institucijai, paaiškėja, kad prašyme ar skunde nurodyti klausimai yra priskirtini ir kitų institucijų kompetencijai, prašymą ar skundą gavusi institucija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo institucijoje dienos persiunčia jo kopiją kitoms institucijoms nagrinėti pagal jų kompetenciją (<...>) (Taisyklių 36 punktą).

Pagal Taisyklių 35 punktą prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Taisyklių 45 punkte nustatyta, jog į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAĮ 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualių klausimų atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAĮ 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis).

Atsižvelgiant į pareiškėjo Prašymo turinį, darytina išvada, kad teiktas prašymas priskirtinas Taisyklių 45.4 papunktyje nurodytiems kitiems prašymams, į kuriuos atsakoma laisva forma arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys. Taigi, nagrinėjamu atveju ginčijamas Raštas vertintinas tuo aspektu, ar Administracija tinkamai atsakė į pareiškėjo Prašymą ir ar šis atsakymas į prašymą yra atitinkantis aptartų teisės aktų nuostatas.

Atsakovas atsiliepime teigia, kad šiuo atveju Administracijos Raštas yra tik informacinio pobūdžio, jame nėra nustatytų pareiškėjui teisių arba pareigų, todėl skundo dalis dėl Administracijos Rašto panaikinimo nėra nagrinėtina Komisijoje ar teisme. Komisija nesutinka su šiais atsakovo argumentais. Nagrinėjamu atveju pareiškėjas iš esmės nesutinka su atsakovo pateikto atsakymo išsamumu bei jame pateiktos informacijos apimtimi, t. y. su jo atitikimu VAĮ, Įstatymo, Taisyklių nuostatoms. Kadangi pareiškėjas kreipėsi į Administraciją su Prašymu dėl informacijos/duomenų suteikimo, jo prašymas turėjo būti išnagrinėtas VAĮ, Taisyklių nustatyta tvarka, o Administracija yra saistoma pareigos suteikti pareiškėjui jo prašomą informaciją arba motyvuotai atsisakyti ją suteikti. Taigi, pareiškėjas, jo prašymo pagrindu gavęs Raštą, nepaisant Rašto turinio ir/ar jame pateiktos informacijos pobūdžio, įgyja teisę Raštą apskusti teisės aktų nustatyta tvarka.

Sistemiškai aiškinant VAĮ ir Taisyklių nuostatas, ginčas dėl atsakymo į prašymą pateikti informaciją, kuriuo teikiama tik informacija, nėra teisės taikymo aktas (VAĮ 10 straipsnio 5 dalis) ir neturi atitikti VAĮ 10 straipsnio 5 dalies turinio reikalavimų, administraciniame teisme gali būti nagrinėjamas ginčas tik dėl atsakymo į prašyme pateiktus klausimus pakankamumo aspektu (žr., pvz., LVAT 2012 m. birželio 7 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A492-2002/2012, 2014 m. spalio 29 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS492-921/2014), bet ne jo (atsakymo) teisėtumo ir pagrįstumo aspektais (žr., pvz., LVAT 2021 m. lapkričio 10 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-3145-624/2021). Skundžiamo atsakymo, kuriuo pateikiama informacija, teisėtumas ir pagrįstumas turi būti vertinamas suteiktos informacijos išsamumo, tikslumo, teisėtumo ir objektyvumo aspektais (LVAT 2012 m. rugsėjo 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS662-538/2012). Spręsdamas dėl informacijos išsamumo principo, LVAT yra konstatavęs, kad išsamumą apsprendžia pateikto prašymo turinys, t. y. teikiama informacija turi atitikti prašymo turinį (LVAT 2012 m. vasario 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A438-97/2012).

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas kreipėsi į administraciją prašydamas suteikti informaciją ir dokumentų kopijas: visų sprendimų, raštų, susijusių su planuojamo VE parko planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimu, projektavimu, statyba, įskaitant susitarimus, susirašinėjimą su UAB „Žalia žemė“ ir kitais VE parko vystytojais (1 punktą), duomenis apie tai, kokiuose sklypuose planuojama statyti VE (2 punktą), taip pat pateikti informaciją ar Prašyme nurodyti asmenys valdo, naudoja ar disponuoja žemės sklypais, kuriuose numatoma statyti VE, nurodant šiuos asmenis, ir informuoti ar jie nusišalinę nuo sprendimų, susijusių su VE parko plėtra ir

pateikti nusišalinimą patvirtinančių dokumentų kopijas (3 punktas); apie atsakingus asmenis už klausimus, susijusius VE parko projektavimu ir statyba, koordinavimu (4 punktas), pateikti informaciją dėl susitikimų su nurodytais asmenimis saulės ir vėjo elektrinių parkų vystymo klausimais, dėl šių susitikimų iniciatyvos, priimtų sprendimų ir jų deklaravimo (6 punktas); taip pat prašė pateikti informaciją dėl nurodytų kultūros paveldo objektų apsaugos ir keliamų reikalavimų kitimo, jų pagrindo ir ar jie pripažinti ypatingai svarbiomis kraštovaizdžio vietomis. Iš Administracijos pateikto Rašto turinio darytina išvada, jog pareiškėjo prašomos pateikti informacijos Administracija neturi, t y. nurodė, kad nėra inicijavusi/pradėjusi procedūrų siekiant suderinti ar patvirtinti nurodytos VE parko plėtros, nedalyvauja ir neinicijuoja derybų/susitikimų su UAB „Žalia žemė“, neturi duomenų ar priskirto atsakingo asmens už VE parko plėtros procesą, neturi informacijos apie VE parko plėtros lokaciją, pateikė nuorodą į Kultūros paveldo departamento puslapį ir kontaktus.

Pareiškėjas skunde teigia, kad Administracija turi informacijos ir duomenis apie VE parko statybą, pateikia interneto nuorodas į publikacijas. Peržiūrėjus www.krastozinios.lt nuoroje esančią publikaciją/nuotrauką, matosi teksto dalis: „Dėl vėjo elektrinių vystymo galimumo patvirtinimo“ ir kad Administracija, išnagrinęjusi 2023 m. kovo 3 d. prašymą „Patvirtinti vėjo elektrinių vystymo galimumą“, kad planuojamų plėtoti vėjo elektrinių iki 600 MW bendros galios lentelėje nurodytuose žemės sklypuose įrengimas ar statyba yra galimi, kitoje nuotraukoje teksto dalis, kurioje nurodoma, kuo būtina vadovautis planuojant įrengti vėjo elektrines. Komisijos vertinimu, nei iš publikacijos turinio ir pateiktų sklypų adresų bei unikalių numerių, nei iš po publikacija pateiktų tekstų dalių, kuriose iš esmės nėra jokių duomenų (nei rašto autoriaus, jo duomenų (jei tai institucija – blanko su rekvizitais, parašų ir kt.), nėra aiškūs adresatas), negalima spręsti, kad ši informacija yra susijusi būtent su pareiškėjo prašoma pateikti informacija. Taip pat pareiškėjas nurodo, jog savivaldybės merei tikrai žinoma apie VE parko statybas ir pateikia nuorodą į straipsnį www.sirvinta.net puslapyje, tačiau iš publikacijos matosi, jog vyko visuomenės susitikimas su projekto atstovais, o pareiškėjo nurodoma aplinkybė, kad VE parko statybos perspektyvos pateikiamos išskirtinai teigiamai, nesudaro pagrindo spręsti dėl prašomos informacijos turėjimo/neturėjimo. Net ir iš pareiškėjo cituojamo įrašo Facebook'e dėl darbo grupės sudarymo, siekiant įvertinti projekto įgyvendinimo ir tikslingumo poreikį, nėra pagrindo išvadai, kad Administracija pareiškėjo prašomus duomenis turėjo.

Iš pareiškėjo pateikto „Pranešimo apie UAB „Žalia žemė“ planuojamo iki 117 vėjo elektrinių parko Alionių sen., Širvintų sen. ir Zibalų sen. Širvintų r. sav. Vilniaus apskr. teritorijoje statybos ir veiklos poveikio aplinkai vertinimo pradžią“ matosi, kad vienas iš nurodytų PAV subjektų yra ir Širvintų r. savivaldybės administracija. Pagal PŪVPAVĮ poveikio aplinkai vertinimo subjektas – valstybės institucija arba savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius, nagrinėjantys ir vertinantys poveikio aplinkai vertinimo dokumentus, pagal kompetenciją teikiantys išvadas ir dalyvaujantys planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procese (2 straipsnio 11 dalis). Pagal PŪVPAVĮ 6 straipsnio 4 dalį poveikio aplinkai vertinimo subjektai pagal kompetenciją, nurodytą 6 straipsnio 5 dalyje: nagrinėja suinteresuotos visuomenės pasiūlymus ir šių pasiūlymų įvertinimą (1 punktas); nagrinėja ir vertina poveikio aplinkai vertinimo dokumentus (2 punktas); teikia motyvuotas išvadas dėl poveikio aplinkai vertinimo dokumentų ir planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai, šio įstatymo ir aplinkos ministro nustatyta tvarka dalyvauja atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procese (3 punktas). Taigi, Administracija pagal minėtą įstatymą yra vienas iš subjektų, kuris dalyvauja poveikio aplinkai vertinimo procese, todėl, Komisijos vertinimu, visiškai pagrįstai atsiliepime nurodė Administracija, jog ji gali atlikti atitinkamus veiksmus ir priimti sprendimus tik tuomet, kai pateikiama poveikio aplinkai vertinimo programa ar ataskaita. Šiuo atveju, Administracija teigia, jog šie dokumentai jai pateikti nebuvo. Tuo tarpu objektyvių duomenų, kurių pagrindu būtų galima pagrįstai vertinti, jog Administracija disponuoja Prašyme nurodyta prašoma pateikti informacija, byloje nėra.

LVAT yra išaiškinęs, kad kilus ginčui, kai atitinkama institucija neteikia prašomos informacijos, turi būti vertinama, ar institucija disponuoja informacija (LVAT 2019 m. liepos 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1853-662/2019; 2020 m. liepos 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1639-520/2020, 2021 m. birželio 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2298-624/2021 ir kt.). Taigi, Administracija gali pateikti tik jos turimą informaciją, o nepateikimas pareiškėjui duomenų, kuriais Administracija nedisponuoja, negali būti vertinamas kaip pareiškėjo teisės pažeidimas ar atsakovo veiksmų neteisėtumas.

Administracija ginčijamo Rašto dalyje, atsakydama pareiškėjui dėl nurodytų kultūros paveldo objektų ir jų apsaugos, pateikė nuorodą Kultūros paveldo departamento interneto svetainę ir kontaktus. Toks pateiktas atsakymas nelaikytinas tinkamu VAĮ ir Taisyklių aspektu. Viena vertus, sutiktina su pareiškėju, kad viena iš savivaldybės savarankiškųjų funkcijų, įtvirtintų Vietos savivaldos įstatyme, yra kraštovaizdžio, nekilnojamųjų kultūros vertybių ir savivaldybės įsteigtų saugomų teritorijų tvarkymas ir apsauga, kita vertus, tuo atveju jei Administracija laikosi nuomonės, kad prašomos informacijos (klausimai, nurodyti Prašymo 5 punkte) teikimas nepriskirtinas Administracijai pagal kompetenciją, o prašoma informacija disponuoja kita institucija, kuri galėtų ją pateikti, ji turėjo per 5 darbo dienas nuo Prašymo gavimo dienos persiųsti Prašymo dalį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai nustatyta tvarka pranešti pareiškėjui. Šiuo atveju tai nebuvo padaryta.

Pareiškėjas taip pat teigia, kad Administracija pažeidė įstatyme nustatytą Prašymo išnagrinėjimo terminą. Bylos duomenimis, pareiškėjo Prašymas Administracijoje gautas 2023 m. gegužės 22 d. (pagal Administracijos spaudą ant prašymo) ir turėjo būti išnagrinėtas iki birželio 19 d. įskaitytinai. Duomenų apie tai, kad Prašymo nagrinėjimo terminas būtų pratęstas, byloje nepateikta. Skundžiamas Raštas pasirašytas ir registruotas 2023 m. birželio 29 d. (b. l. 35–37). Taigi, sutiktina su pareiškėju, kad Administracijos atsakymas į Prašymą pateiktas nesilaikant VAĮ nustatyto prašymo išnagrinėjimo termino. Vis dėlto, pagal formuojamą teismų praktiką, vadovaujantis Administracinių bylų teisenos įstatymo 91 straipsnio 1 dalies 3 punktu atitinkamas individualus administracinis aktas gali būti pripažintas neteisėtu tik tuo atveju, jei teismas konstatuoja, jog jį priimant buvo pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisyklės, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei sprendimo pagrįstumą. Nežymūs, neesminiai atitinkamo individualaus administracinio akto priėmimo procedūros pažeidimai, kurie neturi jokios įtakos sprendimo pagrįstumui, teismų praktikoje paprastai nelaikomi pagrindu pripažinti sprendimą neteisėtu ir jį panaikinti Administracinių bylų teisenos įstatymo 91 straipsnio 1 dalies 3 punkte numatytu pagrindu. Nustatant, ar buvo pažeistos atitinkamo individualaus administracinio akto priėmimo pagrindinės procedūros ir taisyklės, turi būti atsižvelgiama į atitinkamo akto priėmimo procedūrai nustatytus teisės aktų reikalavimus (žr., pavyzdžiui, LVAT 2012 m. liepos 9 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A146-1487/2012). Nagrinėjamu atveju Komisija daro išvadą, kad Administracija, nors ir pavėluotai, bet į pareiškėjo Prašymą atsakė, todėl šis neesminis procedūros pažeidimas nesudaro pagrindo panaikinti skundžiamą Raštą.

Įvertinusi skundžiamo Rašto turinį, aptartą teisinį reguliavimą ir nustatytas faktines aplinkybes, atsižvelgdama į tai kas išdėstyta, Komisija sprendžia, kad šiuo atveju pagrindo panaikinti Administracijos Raštą pareiškėjo skunde nurodytas argumentais nėra. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad, pareiškėjo Prašymo dalis dėl nurodytų kultūros paveldo objektų apsaugos (t. y. visi klausimai, pateikti Prašymo 5 punkte dėl nurodytiems kultūros paveldo objektams taikomos apsaugos, jų apsaugai keliamų reikalavimų pasikeitimo ir ar šie objektai yra pripažinti ypatingai svarbiomis kraštovaizdžio vietomis) Administracijos išnagrinėta ir į ją atsakyta nesilaikant VAĮ ir Taisyklių nustatytos tvarkos, Administracija įpareigojama, vadovaujantis VAĮ ir Taisyklių nuostatomis, pateikti pareiškėjui išsamų atsakymą į šią jo Prašymo dalį arba persiųsti šią Prašymo dalį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, pagrindžiant teisės aktų nuostatomis, jog šie klausimai yra priskirtini kitos institucijos kompetencijai.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktais, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo Asociacijos „Kraštovaizdis“ skundą tenkinti iš dalies.

Įpareigoti atsakovą Širvintų rajono savivaldybės administraciją iš naujo išnagrinėti pareiškėjo Asociacijos „Kraštovaizdis“ 2023 m. gegužės 21 d. prašymo dalį dėl nurodytų kultūros paveldo objektų apsaugos (į prašymo 5 punkte pateiktus klausimus).

Likusioje dalyje skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys turi teisę apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Eglė Bilevičiūtė

Komisijos nariai

Vilma Drigotienė

Vytautas Kurpuvesas